

Mesto diskutovalo o predzáhradkách s obyvateľmi

Vedenie prešovskej radnice absolvovalo od 19. do 22. augusta diskusie k predzáhradkám v štyroch mestských častiach. Prešovčania sa mohli dozvedieť viac o novom VZN, ktoré je v platnosti, ale aj o postupe ako si zaregistrovať existujúcu, prípadne založiť novú predzáhradku. V diskusii mali možnosť zistiť všetko, čo ich k téme zaujímalo. V apríli tohto roka (2024) vošlo do platnosti nové VZN mesta Prešov o starostlivosti o mestskú zeleň. Okrem iného, konečne právne zadefinovalo pojmy „predzáhradka“ a „komunitná záhrada“. Legálna forma im až do toho momentu chýbala. Správca predzáhradky tak konečne mohol nadobudnúť skutočný nájomný vzťah k pozemku, o ktorý sa dlhodobo staral. „Bol to problém, pretože ľudia k svojej predzáhradke, na ktorej pracovali v niektorých prípadoch aj 30 rokov, nemali žiadny právny vzťah. Ak tam nejaká firma išla ťahať káble, alebo sa robili opravy na inžinierskych sieťach, nikto sa „záhradkárov“ nepýtal a predzáhradku im čiastočne alebo kompletne zničili. Po novom však majú možnosť získať bezplatnú nájomnú zmluvu s mestom na dobu neurčitú a byť oficiálnymi správcami ich predzáhradky. Všetky zásahy na tomto pozemku už budú musieť byť komunikované aj s nimi. Ziskom potrebnej nadpolovičnej väčšiny vlastníkov bytov navyše získavajú legitimitu, ktorú v budúcnosti nemôže nikto odignorovať alebo spochybniť“ uviedol primátor mesta Prešov František Olša. Stretnutia s občanmi prebehli na sídliskách Sekčov, Šváby a Sídlisku II a III. Diskusie sa niesli prevažne v pokojnej, no miestami aj búrlivej atmosfére. „Často sme sa stretli s akousi nedôverou, že by mohlo ísť o niečo dobré. Ako keby ľudia od mesta automaticky očakávali, že ich chce za niečo sankcionovať. Celý koncept legalizácie predzáhradiek a komunitných záhrad, ako aj samotné diskusie, mali pritom presne opačný zámer, a verím, aj efekt – ľudom do maximálnej možnej miery pomôcť a vysvetliť, čomu iba z textovej informácie zatiaľ neporozumeli. Ľudia s nami debatovali prevažne o praktických veciach – čo môžu/nemôžu mať umiestnené v predzáhradke a prečo, ako bude prebiehať vyhodnocovanie už existujúcich predzáhradiek, ktorých súčasťou sú aj nie práve ideálne prvky, ako získať súhlas nadpolovičnej väčšiny vlastníkov bytov, no zaujímali sa aj o možnú materiálnu a finančnú podporu zo strany mesta, ale aj či im vznikom nájomnej zmluvy vznikajú nejaké nové povinnosti. Odpovedali sme naozaj na každú otázku smerujúcu k predzáhradkám ale aj komunitným záhradám,“ povedala vedúca Odboru životného prostredia MsÚ v Prešove Dagmar Vojteková. Čo priniesli diskusie Obyvatelia starajúci sa o predzáhradky sa tak mohli dozvedieť, že zmluvou o výpožičke pozemku, ktorá zaregistrovaním ich predzáhradky vznikne, im nepribúda žiadna povinnosť platiť akýkoľvek poplatok a zmluvu majú na dobu neurčitú. V odpovediach sa rovnako dozvedeli, že každá už existujúca predzáhradka a jej prvky sa budú posudzovať individuálne a priamo na tvári miesta. Obyvatelia boli ubezpečení, že vzhľadom na dlhodobý bezprávnny stav pri predzáhradkách, budú tie predzáhradky, ktoré vznikli ešte pred prijatím nového VZN, posudzované tolerantnejšie a odbor životného prostredia sa bude snažiť hľadať kompromisy. Vedúca odboru životného prostredia taktiež vysvetľovala objektívne dôvody, pre ktoré nie je možné v predzáhradkách umiestňovať niektoré kovové a plastové prvky, pneumatiky alebo napríklad veľké balvany, pričom v mnohých prípadoch išlo aj o nutnosť dodržať platnú legislatívu SR. Primátor mesta ponúkol praktický tip počkať so zháňaním potrebných podpisov na domovú schôdzu, nakoľko registrovanie predzáhradiek nemá stanovený deadline, ktorý musia obyvatelia stihnúť. Ponáhľať sa preto nemusia a domová schôdza musí byť podľa zákona zvolaná minimálne raz ročne. Ideálne je podľa primátora zaradiť bod o predzáhradke do hlasovania a aj v prípade nedostatočného počtu vlastníkov bytov na schôdzi je pre správcu bytového domu nutné ohľadom všetkých hlasovaní byty „obehnúť“. Na diskusiách padla aj otázka ohľadom možnosti spravovať predzáhradku, ak obyvateľ bytového domu nemá k bytu vlastnícky vzťah, ale má trvalý pobyt na danej adrese a je Prešovčan. „Samozrejme, aj vy môžete založiť predzáhradku, stačí Vám jednoduchý súhlas vlastníka bytu, nemusí to byť notársky overené,“ odpovedal primátor. Diskusie priniesli množstvo otázok a odpovedí, mnohokrát boli obyvateľmi mestských častí otvorené aj iné témy, ktoré s problematikou predzáhradiek a komunitných záhrad súviseli iba okrajovo. Balíkom najpodstatnejších informácií k téme naďalej ostáva Manuál tvorby predzáhradiek v meste Prešov, ktorý má verejnú možnosť nájsť na webovom sídle mesta. Ďalšie konkrétne otázky k registrácii alebo tvorbe predzáhradiek dokážu zodpovedať aj zamestnanci mestského úradu v Prešove na odbore životného prostredia, prípadne pri obhliadke predzáhradky na tvári miesta. Registrácia existujúcej a založenie novej predzáhradky O registráciu už existujúcej alebo novej predzáhradky môže požiadať jeden vlastník bytu v bytovom dome, skupina vlastníkov, ktorí sa chcú o predzáhradku starať alebo aj správca bytového domu. Výstavbu predzáhradky na pozemku pri bytovom dome je potrebné prediskutovať na domovej schôdzi vlastníkov bytov aj nebytových priestorov daného bytového domu. Na zrealizovanie predzáhradky je nevyhnutný súhlas nadpolovičnej väčšiny vlastníkov. Odbor životného prostredia MsÚ v Prešove odporúča pri tvorbe predzáhradiek zapojiť do

procesu aj susedov z viacerých vchodov bytového domu, čím vzniká šanca na zrevitalizovanie zelene celého územia, nie len jeho časti pred jedným vchodom. Následne žiadateľ vyplní formulár zverejnený na webovom sídle mesta, ktorý nájde v sekcii > Ako vybaviť v časti Životné prostredie. K formuláru priloží nákres a súhlas nadpolovičnej väčšiny vlastníkov bytového domu a všetko odošle na Mestský úrad v Prešove. Môže tak urobiť osobne v podateľni alebo v klientskom centre, poštou, alebo prípadne elektronicky so všetkými prílohami. Žiadosť následne vyhodnotí správca zelene na Odbore životného prostredia MsÚ v Prešove v priamej súčinnosti s Odborom hlavného architekta. Zamestnanec úradu potom vykoná obhliadku na tvári miesta a po odsúhlasení vecne príslušnými útvarmi mestského úradu sa uzatvára zmluva o výpožičke medzi Mestom Prešov ako vlastníkom pozemku a žiadateľom. O tom, čo všetko môže, prípadne nemôže byť v predzáhradke, ako pri jej tvorbe postupovať, ktoré zásady je potrebné pri jej realizácii dodržať, sa môžu obyvatelia mesta dočítať v manuáli tvorby predzáhradiek, ktorý je verejne dostupný na svojom webovom sídle mesta v záložke Mesto > Verejnoprospešné služby. Zamestnanci Mestského úradu v Prešove z Odboru životného prostredia však pripomínajú, že ide o živý dokument, ktorý dotvorí aj samotná prax a podnety od občanov. Rovnako sú pripravení žiadateľov o predzáhradku nasmerovať aj osobne v budove mestského úradu na ul. Jarková 24, 4. poschodie alebo telefonicky 0513100215, prípadne mailom: martinalorkova@presov.sk.